

Verklaring inzake de belangrijkste ongunstige effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheid

Stichting Pensioenfonds SNS REAAL

LEI Code: 724500TO02N4JS8FDY96

Stichting Pensioenfonds SNS REAAL wordt aangemerkt als "financiële marktdeelnemer" in de zin van de Sustainable Finance Disclosure Regulation (EU/2019/2088) [SFDR]. Financiële marktdeelnemers, waaronder het pensioenfonds, zijn verplicht een verklaring op de website te plaatsen waaruit is op te maken of deze negatieve duurzaamheidsimpact meewegen en hoe het due diligence beleid daarop is afgestemd.

Binnen de SFDR-wetgeving zijn meerdere duurzaamheidsfactoren gedefinieerd, welke betrekking hebben op onder meer ecologische en sociale kwesties, waaronder mensenrechten en arbeidsverhoudingen. Het pensioenfonds heeft deze verklaring per 30 juni 2024 opgesteld omdat het pensioenfonds rekening houdt met de belangrijkste ongunstige effecten in de zin van de SFDR-verordening. Dit betekent dat het pensioenfonds beleggingsbeslissingen neemt, waarbij het actief één of meerdere negatieve effecten duurzaamheid meeneemt. Deze verklaring maakt deel uit van de vanuit de SFDR vereiste transparantie en dient als informatieverstrekking aan deelnemers van het pensioenfonds. De verklaring heeft betrekking op de referentieperiode van 1 januari tot en met 31 december 2023 en bevat de volgende onderdelen:

1. Beschrijving van de ongunstige effecten
2. Beschrijving van beleid/proces ter identificatie en prioritering van ongunstige effecten (due diligence)
3. Betrokkenheidsbeleid
4. Commitment aan Internationale Standaarden
5. Historische vergelijking

Deze rapportage is met zorg samengesteld op basis van onze interpretatie van de regelgeving, de beleggingsportefeuille van het pensioenfonds en externe databronnen. De wetgeving is nieuw en voortschrijdend inzicht over de interpretatie en communicatie hierover van de toezichthouder kan leiden tot aanpassingen.

1. Beschrijving van de ongunstige effecten

Het pensioenfonds voert een Maatschappelijk Verantwoord Beleggen Beleid (MVB-beleid), waarbij meerdere beleidsopties worden ingezet, waaronder *Uitsluiten*, *ESG-integratie*, *Stemmen*, *Engagement* en *Impactbeleggen*. Het pensioenfonds kan één of meerdere van deze beleidsopties inzetten om één of meerdere ongunstige effecten op duurzaamheid te beheersen. In onderstaand overzicht is weergegeven welke ongunstige effecten het pensioenfonds integreert in het MVB-beleid, inclusief de wijze waarop de ongunstige effecten worden beheerst.

Indicatoren voor ondernemingen waarin is belegd						
Indicator ongunstige effecten op duurzaamheid	Parameter	Effecten 2022	Effecten 2023	Toelichting	Genomen maatregelen en voor de volgende referentieperiode geplande maatregelen en vastgestelde streefdoelen	
Klimaat en andere milieu-indicatoren						
Broeikasgas-emissies	1. Broeikasgasemissie (BKG)	Scope 1 BKG emissies	41.904	38.405	Dit betreft absolute CO ₂ -emissies en equivalenten hiervan zoals waterstof, methaan e.d. die ofwel door de onderneming zelf zijn gerapporteerd, dan wel via een model van de externe dataleverancier zijn geschat. Deze grootte wordt uitgedrukt in ton CO ₂ en vervolgens toegewezen naar de omvang van de beleggingen als fractie van de totale ondernemingswaarde (EVIC).	Het pensioenfonds zet de volgende instrumenten als beheersmaatregel in: CO ₂ -reductiedoelen voor één of meerdere strategieën, allocatie naar groene obligaties, uitsluiten. Via het engagement- en stembeleid dat van toepassing is op de aandelenfondsen is expliciete aandacht voor klimaatrisico's in brede zin en decarbonisatieplannen van ondernemingen in de beleggingsportefeuille in specifieke sectoren.
		Scope 2 BKG emissies	13.181	14.150		
		Scope 3 BKG emissies	337.956	416.304		
		Totale BKG emissies	392.906	468.880		
	2. Koolstofvoetafdruk	Koolstofvoetafdruk	119	152	Dit zijn de CO ₂ -emissies van de ondernemingen voor het deel waar het pensioenfonds in belegd is, per 1 mln belegd vermogen.	
3. BKG-intensiteit ondernemingen waarin is belegd	BKG-intensiteit ondernemingen waarin is belegd	269	318	Dit betreft de CO ₂ -emissies van de ondernemingen voor het deel waar het pensioenfonds is belegd, per 1 mln omzet.		
4. Blootstelling aan ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen	Aandeel van investeringen in bedrijven dat actief is in de sector fossiele brandstoffen. Dit is gebaseerd op ondernemingen die inkomsten halen uit exploratie, mijnbouw, winning, distributie of raffinage van verschillende soorten fossiele brandstoffen.	1,5%	1,9%	Dit is gebaseerd op ondernemingen die inkomsten halen uit exploratie, mijnbouw, winning, distributie of raffinage van verschillende soorten fossiele brandstoffen.		
5. Aandeel verbruik en opwekking niet-hernieuwbare energie	Aandeel verbruik van niet-hernieuwbare energie van ondernemingen waarin is belegd, uit niet-hernieuwbare	16%	17%	Niet-hernieuwbare energiebronnen zijn andere energiebronnen dan wind-, zonne-energie (thermisch en fotovoltaïsch) en geothermische	Via het engagement- en stembeleid dat van toepassing is op de aandelenfondsen is expliciete aandacht voor	

		energiebronnen, ten opzichte van hernieuwbare energiebronnen, uitgedrukt als percentage van de totale energiebronnen.			energie, omgevingsenergie, getijden, golf- en andere oceaanenergie, waterkracht, biomassa, stortgas, gas van rioolzuiveringsinstallaties en biogas.	klimaatrisico's in brede zin en het gebruik van hernieuwbare energiebronnen van ondernemingen in de beleggingsportefeuille in specifieke sectoren.
		Aandeel opwekking van niet-hernieuwbare energie van ondernemingen waarin is belegd, uit niet-hernieuwbare energiebronnen, ten opzichte van hernieuwbare energiebronnen, uitgedrukt als percentage van de totale energiebronnen.	1,5%	2,7%		
	6. Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten	Energieverbruik in GWh per miljoen EUR aan inkomsten van ondernemingen waarin is belegd, per sector met grote klimaateffecten.	0,3	14,8		Het pensioenfonds zet de volgende instrumenten als beheersmaatregel in: CO ₂ -reductiedoelen voor één of meerdere strategieën. Via het engagement- en stembeleid dat van toepassing is op de aandelenfondsen is expliciete aandacht voor decarbonisatieplannen van ondernemingen met een groot klimaateffect.
Biodiversiteit	7. Activiteiten met negatieve gevolgen voor biodiversiteitsgevoelige gebieden	Aandeel beleggingen in ondernemingen met vestigingen/activiteiten in of bij biodiversiteitsgevoelige gebieden wanneer de activiteiten van die ondernemingen negatieve gevolgen voor die gebieden hebben.	1,4%	1,6%	Activiteiten die een negatief effect hebben op biodiversiteitgevoelige gebieden omvatten activiteiten die leiden tot de verslechtering van de (natuurlijke) habitats van soorten en die de soorten verstoren waarvoor een beschermd gebied is aangewezen door de EU en haar lidstaten, nationale bepalingen of internationale normen.	Via het engagement- en stembeleid dat van toepassing is op de aandelenfondsen is expliciete aandacht voor biodiversiteit, waterverbruik en chemicals & afval beheer.
Watergehalte	8. Emissies in water	Door de ondernemingen waarin is belegd veroorzaakte emissies in water (in ton) per miljoen EUR aan beleggingen, uitgedrukt als gewogen gemiddelde.	0,1	0,0	Emissies naar water betekent directe emissies van schadelijke stoffen waaronder nitraten, fosfaten en pesticiden.	

Afval	9. Aandeel gevaarlijke afval en radioactief afval	Door de ondernemingen waarin is belegd, geproduceerd gevaarlijk afval en radioactief afval (in ton) per miljoen EUR aan beleggingen, uitgedrukt als gewogen gemiddelde.	2,4	1,3	Gevaarlijk afval en radioactief afval betekent afval zoals gedefinieerd in respectievelijk artikel 3, lid 2, van Richtlijn 2008/98/EG en artikel 3, lid 7, van Richtlijn 2011/70/Euratom van de Raad van het Europees Parlement en de Raad.	
Indicatoren voor sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten, en bestrijding van corruptie en omkoping						
Sociale thema's en arbeidsomstandigheden	10. Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtsnoeren voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en ontwikkeling (OESO)	Blootstelling naar ondernemingen die de principes van het UN Global Compact of de principes van de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen op grove wijze schenden.	0,7%	0,6%	Bedrijven die betrokken zijn bij claims van schendingen en de ernst van deze gebeurtenissen in relatie tot de UN Global Compact en OESO-principes worden beoordeeld op basis van de beoordelingsmethodologie van de externe dataleverancier.	Het pensioenfonds zet de volgende instrumenten als beheersmaatregel in: Uitsluitingsbeleid, stem- en normatief engagementbeleid.
	11. Ontbreken van procedures en compliance mechanisme en voor het monitoren van de naleving van de beginselen van het VN Global Compact en de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen	Blootstelling naar ondernemingen zonder een beleid voor het monitoren van de naleving van de beginselen van het VN Global Compact en de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen of zonder regelingen voor de afhandeling van klachten waarmee schendingen van die VN-beginselen of OESO-richtsnoeren kunnen worden aangepakt.	3,5%	19,1%	Bedrijven waarin wordt belegd en die de UNGC-principes hebben ondertekend, zijn verplicht jaarlijks verslag uit te brengen over hun nalevingsinspanningen. Deze indicator wordt berekend met behulp van gegevens van externe dataleverancier die bedrijven beoordelen op het ontbreken van relevant beleid en door toezicht te houden op klachten- en klachtenafhandelingsmechanismen	Het pensioenfonds zet de volgende instrumenten als beheersmaatregel in: stem- en normatief engagementbeleid
	12. Niet-gecorrigeerde loonkloof tussen mannen en vrouwen	Gemiddelde niet-gecorrigeerde loonkloof tussen mannen en vrouwen bij ondernemingen waarin is belegd.	0,2%	0,4%	Het verschil tussen het gemiddelde bruto-uurloon van mannen in loondienst en dat van vrouwen in loondienst, uitgedrukt als percentage van het gemiddelde bruto-uurloon van mannen in loondienst.	Via het engagement- en stembeleid dat van toepassing is op de aandelenfondsen is expliciete aandacht voor gelijke beloning.

	13. Genderdiversiteit raad van bestuur	Ratio man/vrouw in het bestuur van ondernemingen waarin het pensioenfonds belegt.	10,2%	12%	Deze indicator is berekend met behulp van gegevens van externe dataleverancier over door bedrijven gerapporteerde bestuursinformatie.	Via het engagement- en stembeleid dat van toepassing is op de aandelenfondsen is expliciete aandacht voor bestuursdiversiteit, inclusief genderdiversiteit.
	14. Blootstelling aan controversiële wapens (antipersoneelsmijnen, clustermunitie, chemische wapens en biologische wapens)	Blootstelling naar ondernemingen betrokken bij productie of verkoop van controversiële wapens.	0,2%	0,2%	Deze indicator wordt berekend met behulp van gegevens van externe dataleverancier op basis van productie en verkoopdata van bedrijven	Het pensioenfonds zet de volgende instrumenten als beheersmaatregel in: Uitsluitingsbeleid op controversiële wapens
Indicatoren voor beleggingen in overheden en supranationale instellingen						
Ecologisch	15. BKG-intensiteit	BKG-intensiteit van landen waarin het pensioenfonds is belegt.	0,1	39	Deze indicator is berekend als de totale broeikasgasemissies van een land, genormaliseerd op basis van het nominale Bruto Binnenlands Product van het land.	Geen, dit effect is niet geprioriteerd door het pensioenfonds.
Sociaal	16. Landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten	Aantal landen (absoluut en relatief) met sociale schendingen, gemeten tegen internationale verdragen, principes van de Verenigde naties of waar relevant nationale wetgeving.	1,0 en 1,7%	0,0 en 0,0%	Het eerste getal toont het aantal landen waarin wordt belegd met een schending van sociale rechten, het tweede getal is dit aantal gedeeld door het totaal aantal landen waarin wordt belegd. Betrokkenheid van landen bij claims van schendingen en de ernst van deze gebeurtenissen in relatie tot de VN-principes worden beoordeeld op basis van de beoordelingsmethodologie van de externe dataleverancier.	Het pensioenfonds zet de volgende instrumenten als beheersmaatregel in: Landen uitsluitingsbeleid
Indicatoren voor beleggingen in vastgoedactiva						
Fossiele brandstoffen	17. Blootstelling aan fossiele brandstoffen via vastgoedactiva	Aandeel beleggingen in vastgoedactiva die een rol spelen bij het winnen, opslaan,	0,3%	0,4%		Geen, deze effect zijn niet geprioriteerd door het pensioenfonds.

		vervoeren of produceren van fossiele brandstoffen.				
Energie-efficiëntie	18. Blootstelling aan energie-inefficiënte vastgoedactiva	Aandeel beleggingen in energie-inefficiënte vastgoedactiva.	59,5%	56%		
Aanvullende klimaat- en andere milieu-indicatoren voor ondernemingen waarin is belegd						
Emissies	4. Beleggingen in ondernemingen zonder initiatieven voor koolstofemissiereductie	Aandeel beleggingen in ondernemingen zonder initiatieven voor koolstofemissiereductie die aansluiting bij de Overeenkomst van Parijs beogen.	17%	13%	Bedrijven zonder initiatieven op het gebied van CO ₂ -uitstoot in lijn met het Akkoord van Parijs, zijn beoordeeld op basis van de methodologie van de externe dataleverancier.	Het pensioenfonds zet de volgende instrumenten als beheersmaatregel in: CO ₂ -reductiedoelen voor één of meerdere strategieën. Via het engagement- en stembeleid dat van toepassing is op de aandelenfondsen is expliciete aandacht voor klimaatrisico's in brede zin en decarbonisatieplannen in specifieke sectoren.
Aanvullende indicatoren voor sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten, en bestrijding van corruptie en omkoping voor ondernemingen waarin is belegd						
Mensenrecht en	14. Aantal geconstateerde gevallen van ernstige mensenrechtenproblemen en -schendingen	Aantal ernstige mensenrechtenproblemen en -schendingen die verband houden met de ondernemingen waarin is belegd, op basis van een gewogen gemiddelde	0,3	0,1	Betrokkenheid van landen bij claims van mensenrechtenschendingen en de ernst van deze gebeurtenissen zijn beoordeeld op basis van de beoordelingsmethodologie van de externe dataleverancier.	Het pensioenfonds zet de volgende instrumenten als beheersmaatregel in: Uitsluitingsbeleid. Via het engagement- en stembeleid dat van toepassing is op de aandelenfondsen is expliciete aandacht voor mensenrechtenschendingen in brede zin.

2. Beschrijving van beleid/proces ter identificatie en prioritering van ongunstige effecten

Het pensioenfonds hanteert beleid en processen ter identificatie, prioritering en beheersing van ongunstige effecten. Het fonds past normatieve MVB criteria toe op de ondernemingen waarin het fonds kan beleggen. Deze criteria zijn gebaseerd op universeel geaccepteerde principes voor ondernemingsgedrag, waaronder die van het UN Global Compact en de OECD-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen. Voor de discretionaire mandaten geldt dat het fonds het beleggingsuniversum periodiek screent op grove schendingen van deze principes. Hierbij prioriteert het pensioenfonds de meest structurele en impactvolle schenders. Deze ondernemingen worden

toegevoegd aan de uitsluitingslijst van het fonds en worden geweerd van de beleggingsportefeuille (voor discretionaire mandaten). Wanneer er sprake is van beleggingsfondsen, zal het pensioenfonds het beleid en processen ter identificatie, prioritering en beheersing van ongunstige effecten van de fondsbeheerder beoordelen en meewegen in het (de)selectiebeleid.

In lijn met de centrale duurzaamheidsthema's van de pensioenregeling heeft het fonds de volgende ongunstige effecten geprioriteerd:

1. Broeikasgasintensiteit van ondernemingen waarin is belegd (PAI 3);
2. Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtsnoeren voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) [PAI 10];
3. Blootstelling aan controversiële wapens (antipersoneelsmijnen, clustermunitie, chemische wapens en biologische wapens) [PAI 14]; en
4. Landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten [PAI 16].

Ongunstige effecten die niet leiden tot een uitsluiting worden gemitigeerd via het stem- en engagementbeleid van de door het pensioenfonds geselecteerde vermogensbeheerders.

Het pensioenfonds heeft deze verklaring inzake de belangrijkste ongunstige effecten van beleggingsbeslissingen in de zin van de SFDR-verordening, alsmede het onderliggend beleid, per 30 juni 2024 opgesteld en vastgesteld.

Data

Om ongunstige effecten te kunnen meten en eventueel te kunnen beheren maakt het pensioenfonds gebruik van meerdere databronnen. Het pensioenfonds maakt voor beleggingsadviezen en -rapportages gebruik van een fiduciair adviseur. Via de fiduciair adviseur maakt het pensioenfonds gebruik van de daar aanwezige databronnen en gehanteerde methodologieën. De fiduciair volgt een proces om de kwaliteit van de data te waarborgen, zoals checks op consistentie, bewerking en aanvulling uit andere bronnen. Niet alle data zijn beschikbaar. Het gebruik van bronnen en methodologieën kan door de tijd heen wijzigen en kunnen een aanzienlijk effect hebben op de berekeningen van de belangrijkste negatieve-effectenindicatoren en resulteren in hogere of lagere waarden. Per publicatiedatum wordt gebruik gemaakt van onderstaande bronnen.

Ongunstig Effect	Databron
1 t/m 16	Sustainalytics PAI Data Solution & ISS Climate
17 & 18	Databron van beheerders vastgoedfondsen
Optionele klimaatindicator 4 voor ondernemingen	Sustainalytics PAI Data Solution
Optionele sociale indicator 14 voor ondernemingen	Sustainalytics PAI Data Solution en/of Sustainalytics Controversy Score

Governance

Het Bestuur van het pensioenfonds is eigenaar van het dossier Maatschappelijk Verantwoord Beleggen en heeft de implementatie ervan uitbesteed aan de Beleggingscommissie. De Beleggingscommissie, aangevuld met externe vermogensbeheerspecialisten en ondersteund door adviezen van de fiduciair adviseur, meet,

monitort en rapporteert over de door het pensioenfonds geprioriteerde ongunstige duurzaamheidseffecten. Hierbij wordt ook periodiek beoordeeld of de ingezette beheersmaatregelen effectief zijn, en kunnen voorstellen voor aanscherping of aanpassing worden gemaakt.

3. Betrokkenheidsbeleid

Het pensioenfonds wenst binnen de eigen invloedssfeer invloed aan te wenden om ongunstige effecten van beleggingen op duurzaamheid te adresseren en mitigeren. Hiervoor zet het fonds een engagement en stembeleid in (betrokkenheidsbeleid). Het beleid is beschreven in het MVB-beleid van het fonds.

De uitvoering van het stem- en engagementbeleid is uitbesteed aan de beheerders van de door het fonds geselecteerde beleggingsfondsen. Het pensioenfonds evalueert en publiceert jaarlijks de uitvoering van het engagement en stembeleid van deze vermogensbeheerders.

4. Commitment aan Internationale Standaarden

Het fonds laat zich leiden door internationale breed geaccepteerde normenkaders voor ondernemingsgedrag en zet het beleid hierop in. Hierbij vormen het VN Global Compact en de OECD-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen en het Klimaat Akkoord van Parijs de basis. De thema's die onder deze internationale standaarden vallen zijn in het MVB-beleid verder beschreven.

Het fonds belegt voor een groot deel in beleggingsfondsen. Voor de fondsbeleggingen geldt dat het pensioenfonds geen discretie heeft over de beleggingen. Daarom zal het fonds in het selectie en evaluatiebeleid toetsen in welke mate het door de beheerder gevoerde beleid aansluit bij de naleving van en toetsing van VN Global Compact schendingen door ondernemingen. Hierbij maken de beheerders gebruik van eigen databronnen, methodologieën en raamwerken om te bepalen over er sprake is van VN Global Compact schendingen door bedrijven. De toepassing hiervan maakt onderdeel uit van de periodieke monitoring welke uitgevoerd wordt door de fiduciair beheerder. Het fonds beoordeelt op basis van kwalitatieve inzichten op beleggingsfondsniveau of de toepassing van UN Global Compact in lijn is met het beleid van het fonds.

Klimaatscenario's

Toekomstgerichte klimaatscenario's maken onderdeel uit van ALM-studie die periodiek wordt uitgevoerd. Het fonds onderzoekt de momenteel de mogelijkheden van de verdere inzet van klimaatscenario's ten aanzien van beleidsvorming, portefeuilleconstructie en risicobeheersing.

5. Historische vergelijking

De historische waarden van indicatoren, met aanvangsjaar 2022, zijn in de bovenstaande tabel in bij de beschrijving van de indicatoren opgenomen. Hiermee wordt de historische ontwikkeling van de indicatoren inzichtelijk gemaakt. Ten aanzien hiervan merken wij het volgende op:

Klimaat-indicatoren

- Hoewel de CO₂-intensiteit van de beleggingen een lichte stijging vertoont (na een relatief sterke daling in de voorgaande jaren), is dit nog steeds in lijn met het beleid van het pensioenfonds.

Indicatoren voor sociale en governance thema's

- De omvang van de beleggingen in bedrijven die zich schuldig maken schending van internationale normen en/of betrokken zijn bij controversiële wapens is gering en in lijn met het beleid van het pensioenfonds. Enige blootstelling vloeit voort uit de keuze om in beleggingsfondsen te participeren, waarbij de beheerders van deze fondsen op basis van eigen databronnen en interpretatie hiervan deze uitsluitingscriteria hanteren.
- Er waren in 2023 geen beleggingen in (staatsobligaties van) landen met schendingen van sociale rechten.